

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Ing. P. P.**, zastoupený JUDr. Milanem Ostrřížkem, advokátem se sídlem Sadová 553/8, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2013, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, č. j. 19 Ad 53/2013 – 84,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, č. j. 19 Ad 53/2013 – 84 **se ve výrocích I., II. a IV. z r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) vydala dne 25. 9. 2012 rozhodnutí č. j. X, kterým zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Konstatovala, že žalobci nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o kterých žalovaná rozhodla v záhlaví specifikovaným rozhodnutím, jež obsahuje pět nečíslovaných výroků (jejich číselné označení Nejvyšší správní soud přebírá z rozsudku krajského soudu a označuje tyto výroky římskými číslicemi):

- Výrokem I. změnila žalovaná napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že od 19. 10. 2010 se žalobci zvyšuje invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně

podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, na 4.621 Kč měsíčně.

- Výrokem II. rozhodla, že od ledna 2011 se podle nařízení vlády č. 281/2010 Sb., o zvýšení důchodů v roce 2011, zvyšuje základní výměra invalidního důchodu o 60 Kč na 2.230 Kč a procentní výměra invalidního důchodu se zvyšuje o 96 Kč na 2.547 Kč. Žalobci náleží od ledna 2011 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 4.777 Kč měsíčně.
- Ve výroku III. uvedla, že od ledna 2012 se podle vyhlášky č. 286/2011 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2012 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2012 a o zvýšení důchodů v roce 2012, zvyšuje základní výměra invalidního důchodu o 40 Kč na 2.270 Kč a procentní výměra invalidního důchodu se zvyšuje o 41 Kč na 2.588 Kč. Celkem žalobci náleží od ledna 2012 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 4.858 Kč měsíčně.
- Ve výroku IV. rozhodla tak, že od ledna 2013 se podle ustanovení vyhlášky č. 324/2012 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2013 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2013 a o zvýšení důchodů v roce 2013, zvyšuje základní výměra invalidního důchodu o 60 Kč na 2.330 Kč a procentní výměra invalidního důchodu se zvyšuje o 24 Kč na 2.612 Kč. Celkem žalobci náleží od ledna 2013 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 4.942 Kč měsíčně.
- Výrokem V. zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona o důchodovém pojištění. Zároveň konstatovala, že účastníkovi řízení nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[3] K žalobě krajský soud rozhodnutí žalované zrušil ve výroku V. z důvodu nesprávného zjištění skutkového stavu a vrátil jí věc k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí se u žalobce jednalo již o invaliditu druhého stupně, nikoliv o invaliditu prvního stupně, jak uzavřela žalovaná.

[4] Krajský soud vyšel z posudku posudkové komise MPSV ČR pracoviště Hradec Králové (dále jen „posudková komise“), který byl vypracován na základě zdravotní dokumentace žalobce, zejména nálezů psychiatrických, psychologických, neurologických a znaleckých posudků, na které žalobce odkazoval. Soud posudek posudkové komise nezpochybnil ani s ohledem na tvrzení žalobce, že byl do posudku nesprávně převzat závěr posudku znalce MUDr. Borise Milbergera z roku 1994 s odvoláním na vyjádření tohoto znalce ze dne 30. 9. 2014. V této souvislosti nevyhověl návrhu na provedení dalšího důkazu, a to doplňujícím posudkem posudkové komise. Soud měl za to, že posudkový orgán měl dostatečnou zdravotní dokumentaci žalobce korespondující s datem podání žádosti i s datem vydání napadeného rozhodnutí žalované.

pokračování

III.

IV. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel sice uznal, že rozsudek krajského soudu je pro něj jistým způsobem příznivý, nicméně soudu vytkl, že nevzal v úvahu zásadní důkaz navrhovaný stěžovatelem, a to vysvětlení soudního znalce MUDr. Borise Milbergera ze dne 30. 9. 2014. Tento důkaz měl být znovu předložen posudkové komisi k dalšímu doplňujícímu zkoumání a rozhodnutí, protože by jednoznačně určil, že stěžovateli náleží invalidní důchod třetího stupně (nikoliv druhého stupně, jak konstatoval soud). V lékařském posudku posudkové komise je fatální chyba v hodnocení oslabení funkce pravé nohy stěžovatele, které má ve skutečnosti hodnotu 80 až 85 %, zatímco hodnocení posudkové komise odpovídá přehozenému číselnému procentnímu vyjádření - pouze 15 až 20%. Tento zjevný rozpor měl za následek nižší hodnocení pracovní schopnosti stěžovatele.

[7] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel požadoval, aby mu byla přiznána invalidita třetího stupně již ode dne, kdy podal žádost o přiznání invalidity třetího stupně, protože už v té době byl jeho zdravotní stav stejný jako dnes.

[8] Stěžovatel také nesouhlasil s částkou 155 Kč, která mu byla krajským soudem přiznána na náhradě nákladů řízení. U soudního jednání jasně požadoval náhradu nákladů v celkové výši 1.182 Kč, která zahrnovala náklady na cestu autem ve výši 489 Kč (k soudnímu jednání nebyl schopen dojet, proto ho někdo musel dovést autem), dále nákladů na náplň do tiskárny a papíry celkem za 520 Kč a poštovné na dopisy ve výši 173 Kč.

[9] Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

[10] Žalovaná se ve stanovené lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Z kasační stížnosti podané ustanoveným advokátem stěžovatele a z jejího doplnění vypracovaného stěžovatelem samotným Nejvyšší správní soud vyvodil, že stěžovatel nesouhlasí s rozsudkem krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení stupně invalidity stěžovatele, a to jak k datu podání žádosti o změnu invalidního důchodu (28. 6. 2012), tak k datu napadeného rozhodnutí žalované (25. 11. 2013). Stěžovatel je přesvědčen,

že měl být k oběma těmto datům uznán invalidním ve třetím stupni. Ačkoliv přesně neuvedl, v jakém směru brojí proti výroku I. rozsudku krajského soudu, z jeho podání lze usuzovat, že usiluje o to, aby krajský soud zrušil vedle výroku V. rozhodnutí žalované také výroky III. a IV., kterými mu byla stanovena dávka invalidního důchodu za rok 2012 (tedy rok, v němž byla podána žádost o změnu invalidního důchodu, od kdy stěžovatel požaduje přiznání invalidity třetího stupně) a rok 2013 ve výši odpovídající invaliditě prvního stupně, tedy nikoliv třetího stupně, jak stěžovatel požaduje.

[14] Nesprávné posouzení stupně invalidity stěžovatel dovozuje zejména z nepřesného závěru posudkové komise týkajícího se oslabení funkce jeho pravé dolní končetiny. Krajský soud podle stěžovatele opomenul provést důkaz - vyjádření znalce MUDr. Borise Milbergera ze dne 30. 9. 2014 - který tento závěr posudkové komise zpochybňuje. Stěžovatel tedy krajskému soudu vytýká nesprávné zjištění jeho zdravotního stavu, jež mělo za následek nesprávné posouzení míry poklesu jeho pracovní schopnosti podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Tuto námitku Nejvyšší správní soud na základě své konstantní judikatury kvalifikoval jako námitku nepřezkoumatelnosti spočívající v jiné vadě řízení před soudem dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS).

[15] Podle § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní tehdy *„jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %“*. Podle procentního vyjádření poklesu pracovní schopnosti rozlišuje odst. 2 uvedeného ustanovení invaliditu prvního, druhého a třetího stupně.

[16] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Proto je nutné klást důraz na správnost, přesvědčivost a úplnost posudku vydaného posudkovou komisí, jež musí krajský soud pečlivě zkoumat (srov. výše uvedený rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003 – 54).

[17] Správní soud nicméně hodnotí posudek posudkové komise stejně jako každý jiný důkaz, tedy jednotlivě i v souhrnu s ostatními důkazy jím provedenými i s důkazy provedenými před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Ze spisu krajského soudu zdejší soud zjistil, že jedním z podkladů pro vypracování posudku posudkové komise ze dne 16. 9. 2014, byl i znalecký neurologický posudek MUDr. Borise Milbergera ze dne 12. 9. 2013, podle kterého bylo u stěžovatele podle normalizace nálezů na pravém bérce dle svalového testu odhadováno postižení n. peroneus vpravo úrazem z roku 1995 na 80 – 85 % normy. Ve vyjádření MUDr. Borise Milbergera ze dne 30. 9. 2014, který stěžovatel připojil také ke kasační stížnosti, je uvedeno, že lékař při kontrole dne 3. 9. 2013 zjistil, že u stěžovatele trvá klinicky peroneální paréza zejména pravé nohy, čemuž koresponduje nález EMG MUDr. J. C. z 31. 7. 2013. U stěžovatele byla

pokračování

dle tohoto vyjádření zjištěna těžká axonopatie s redukcí axonů pravého n. peroneus o 82 % proti normě vlivem druhého úrazu pravého bérce v roce 1995.

[19] Vyjádření MUDr. Milbergera ze dne 30. 9. 2014 stěžovatel předložil soudu s návrhem na doplnění dokazování u ústního jednání, kde tvrdil, že posudková komise přehlédla původní závěr znalce MUDr. Milbergera a posuzovala jeho zdravotní stav týkající se dolní končetiny k roku 1994 (tedy ještě před jeho zhoršením po úrazu v roce 1995). V kasační stížnosti pak stěžovatel upozorňuje, že v původním posudku znalce MUDr. Milbergera byla chyba, na kterou MUDr. Milberger upozornil právě ve svém vyjádření ze dne 30. 9. 2014. V původním posudku totiž došlo k vynechání předločky „před“ úrazem v roce 1995. Stěžovatel také uvádí, že posudková komise nesprávně dospěla k závěru, že oslabení jeho pravé končetiny představuje 15 až 20 % normy, správně se totiž mělo jednat o poškození 80 až 85 % proti normě, což také vyplývá z vyjádření MUDr. Milbergera z 30. 9. 2014.

[20] Na základě popsanych okolností je dle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že v řízení před krajským soudem existoval rozpor mezi původním posudkem MUDr. Milbergera ze dne 13. 9. 2013, jehož závěry přebrala posudková komise, a mezi pozdějším vyjádřením MUDr. Milbergera ze dne 30. 9. 2014, ve kterém uvádí na pravou míru svůj původní posudek, a to jednak v souvislosti s posuzovaným obdobím a dále zmiňuje odlišnou hodnotu oslabení pravé dolní končetiny stěžovatele.

[21] Z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že pokud žalobce v řízení před krajským soudem předloží znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví posudkového lékařství, který zpochybňuje posudkový závěr příslušné posudkové komise MPSV, je na krajském soudu, aby vzniklé pochybnosti odstranil. To může učinit buď tak, že znalce a členy posudkové komise vyslechne za účelem vysvětlení (srov. § 127 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu) nebo si od příslušné posudkové komise vyžádá doplnění posudku v reakci na závěry znalce, anebo tak, že si vyžádá srovnávací posudek od jiné posudkové komise MPSV, jež znovu komplexně zhodnotí zdravotní stav žalobce a vyjádří se k rozporům mezi posudkem původní posudkové komise ministerstva a znaleckým posudkem (viz rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22).

[22] Nejvyšší správní soud je toho názoru, že stejně tak je třeba doplnit dokazování v případě, kdy sám znalec posléze zpochybní závěry o zdravotním stavu pojištěnce ve svém znaleckém posudku, pokud tyto pochybnosti mají vliv na hodnocení celkového zdravotního stavu stěžovatele, resp. posouzení míry poklesu jeho pracovní schopnosti. V nyní posuzovaném případě tak měl krajský soud zvážit, zda vyjádření MUDr. Milbergera zpochybňuje závěry o zdravotním stavu stěžovatele – konkrétně stavu jeho pravé dolní končetiny – uvedené v posudku posudkové komise, nebo případně konkrétně vysvětlit, proč má za to, že zdravotní stav byl zjištěn dostatečně a spolehlivě.

[23] Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že krajský soud se sice vyjádřením MUDr. Milbergera ze dne 30. 9. 2014 zabýval, avšak v této souvislosti pouze obecně konstatoval, že posudkový orgán měl dostatečnou zdravotní dokumentaci stěžovatele korespondující s datem podání žádosti i s datem vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jeho zdravotní stav byl podle krajského soudu zjištěn i ve vztahu k dalším neurologickým nálezům, např. nález MUDr. Ch. ze dne 31. 7. 2013, MUDr. F. z roku 2011, 2012 a 2013 a nález anesteziologickoresuscitační kliniky FN Ostrava ze dne 1. 10. 2012.

[24] Způsob vypořádání se s předloženým vyjádřením Nejvyšší správní soud nepovažuje za dostatečný. Krajský soud nijak konkrétně nevysvětluje existující rozpory v posudku MUDr. Milbergera a v jeho následném vyjádření ze dne 30. 9. 2014 týkajícím se funkce pravé dolní končetiny stěžovatele. V tomto vyjádření navíc MUDr. Milberger odkazuje na posudek MUDr. Ch., ze kterého vycházela i posudková komise, vyvodila z něj ovšem odlišné závěry. Zpochybněný závěr MUDr. Milbergera o postižení pravé dolní končetiny stěžovatele odpovídající 80 – 85 % normy posudková komise přebrala i do svého závěrečného hodnocení a je tedy zřejmé, že z něj při posuzování celkového zdravotního stavu stěžovatele a určení stupně jeho invalidity vycházela. Uvedená míra oslabení pravé dolní končetiny přitom explicitně vyplývala pouze z posudku MUDr. Milbergera ze dne 31. 7. 2013, který je nyní zpochybňován.

[25] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že přetrvávají pochybnosti o skutečném stavu míry oslabení dolní končetiny stěžovatele, a tedy o jeho celkovém zdravotním stavu, a to jak ke dni podání žádosti, tak ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované. Lze tedy uzavřít, že v řízení před krajským soudem nebyl spolehlivě zjištěn zdravotní stav stěžovatele a došlo tak k jiné vadě řízení, jež měla vliv na zákonnost napadeného rozsudku. V tomto ohledu proto shledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným, a z toho důvodu jej zrušil. Ponechal však v platnosti výrok III. napadeného rozsudku týkající se náhrady nákladů ustanoveného zástupce stěžovatele, na jehož znění nemá závěr o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku vliv.

[26] V dalším řízení bude na krajském soudu, aby se konkrétně zabýval uvedenými rozpory týkajícími se zdravotního stavu stěžovatele, případně věrohodností vyjádření MUDr. Milbergera ze dne 30. 9. 2014, či v případě potřeby doplnil dokazování.

[27] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil pro nepřezkoumatelnost, nebylo již nutné zabývat se kasační námitkou směřující proti výroku o náhradě nákladů řízení vzniklých stěžovateli v řízení před krajským soudem. O těchto nákladech bude krajský soud znovu rozhodovat v dalším řízení ve věci.

VI. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[28] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[29] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu

OPRAVNÉ USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Lenkou Kaniovou v právní věci žalobce: **Ing. P. P.**, zastoupený JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem se sídlem Sadová 553/8, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2013, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, čj. 19 Ad 53/2013 – 84,

t a k t o :

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, čj. 1 Ads 237/2014 - 42, zní ve výroku správně takto:

„Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, čj. 19 Ad 53/2013 – 84, **se** ve výrocích I., II. a IV. **z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.“

O d ů v o d n ě n í :

V projednávané věci Nejvyšší správní soud rozhodl o zrušení kasační stížnosti napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení dle § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při vyhotovení znění rozsudku došlo ke zřejmé nesprávnosti spočívající v opomenutí uvedení skutečnosti, že se věc vrací Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení, do výroku rozsudku.

Podle ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s. opraví předseda senátu v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zřejmé nesprávnosti. V souladu s citovaným ustanovením předsedkyně senátu bez návrhu opravila zřejmou nesprávnost v chybném znění výroku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 17. dubna 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu